

Pleidooi voor een Inspectie voor de Ouderenzorg

Submitted by [Redactie Medicalfacts/Janine Budding](#) on 24 November, 2010 – 17:50

Elke keer opnieuw zijn er mensen, die met ontsteltenis reageren op een uitzending van een actualiteitenrubriek over misstanden in de ouderenzorg. Voor deze mensen heb ik goed nieuws en slecht nieuws. Het goede nieuws is dat niet alle verpleeghuizen zijn zoals Houtwijk, Loevestein, Monteverdi etc. Het slechte nieuws is dat in elk verpleeghuis de zorg op elk moment door de bodem kan zakken. In goed presterende verpleeghuizen is de kans daarop weliswaar kleiner dan in slechte verpleeghuizen, maar in de zomervakantie is vrijwel elk verpleeghuis kwetsbaar.

Als de selectie van het Nederlands Elftal zou bestaan uit drie Eredivisiespelers, drie spelers uit de Jupiler League, twee spelers uit de beloftencompetitie, twee spelers van een flex- of een uitzendbureau en een stagiair, dan zou het land te klein zijn. Helemaal als zou blijken dat er alleen vrijwilligers op de reservebank zitten en dat Bert van Marwijk op de dag voor de wedstrijd alle uitzendbureaus heeft moeten afbellen om een vervanger te vinden voor een speler, die op de laatste training geblesseerd is geraakt. In de ouderenzorg vinden we dat volstrekt normaal. Nederland heeft nu eenmaal te weinig geld over voor de zorg voor ouderen. Voor de zorg voor een gemiddelde verpleeghuisbewoner wordt een tarief van ongeveer € 160 per dag gehanteerd. Voor een TBS-er leggen we zonder enig probleem het drievoudige op tafel. Ik pleit er niet voor om minder geld aan TBS-ers te besteden. Er moet meer geld uitgetrokken worden voor de zorg voor ouderen, veel meer geld. We zijn een rijk, welvarend land. Er is geld genoeg, alle bezuinigingen ten spijt. Het is maar waar je het aan uit wil geven.

Als in dit land een vrouw bevalt van een vierling, wat gemiddeld 1x per jaar schijnt voor te komen, dan staan alle mensen in de omgeving in de startblokken om te komen helpen. Iedereen begrijpt dat voor twee ouders de verzorging van vier kleine mensjes zonder hulp niet te doen valt. Maar dat een zorgverlener in zijn of haar eentje een hele dag voor zes dementerende ouderen moet zorgen, dat vinden we volstrekt vanzelfsprekend.

Bij dit alles moeten we voortdurend in het oog houden, dat er in dit land tienduizenden mensen zijn die elke dag met hart en ziel zorg geven aan oudere medemensen. Zelfs in een slecht verpleeghuis kom je zorgverleners tegen, die op menslievende wijze zorg verlenen en die het niet over hun hart kunnen krijgen om hun bewoners in de steek te laten door te verkassen naar een beter presterend verpleeghuis. Het is ook in het belang van al deze zorgverleners, dat er in de ouderenzorg betere tijden komen. Meer tijd bijvoorbeeld voor opleiding en persoonlijke vorming (zorgkundige op niveau 4 en 5?!) en meer tijd om werkelijk iets te betekenen voor de mensen waar ze voor zorgen. Dat is waarom zij het beroep ooit gekozen hebben. Om het verschil te kunnen maken.

Ondertussen is er geen enkel excuus voor een raad van bestuur om slechte verpleeghuiszorg aan te bieden en voor een raad van toezicht of een cliëntenraad om dat te accepteren. Verpleeghuizen gaan niet van de een op de andere dag slecht presteren. Je hebt er een paar jaar voor nodig om van een gemiddeld verpleeghuis een slecht presterend verpleeghuis te maken. En linksom of rechtsom, het is altijd de raad van bestuur die dat zichzelf mag aanrekenen. Of ze zien het onder hun ogen fout gaan en ze doen niets. Of ze zien het fout gaan en ze weten niet hoe ze het tij moeten keren. Of ze zien het niet eens. Het een is nauwelijks minder pijnlijk dan het andere.

Met het invoeren van de marktwerking zijn er bestuurders naar de ouderenzorg getrokken, die het wel aardig vonden om daar voor ondernemer te gaan spelen. Dat kan je risicoloos doen. Als het misgaat, ga je gewoon weer weg en je krijgt nog een goudgerande vertrekpremie mee ook. Een gouden handdruk die bekostigd wordt uit het budget dat eigenlijk bedoeld is voor het geven van zorg. Who cares? Hadden bestuurders vroeger vrijwel altijd een zorgachtergrond [velen hadden werkervaring als arts of verpleegkundige], tegenwoordig zijn er bestuurders die werkelijk het verschil niet zien tussen lopende band zorg en menslievende zorg. En altijd als het fout gaat, zijn de bewoners en de zorgverleners de dupe. Leed toevoegen kan nooit de bedoeling zijn van zorg, toch?

Wat mij tegen de borst stuit, is dat slechte verpleeghuizen jarenlang allerlei ellende over mensen kunnen uitstorten zonder dat er paal en perk aan wordt gesteld. Slecht presterende verpleeghuizen kan je gewoon actief opsporen hoor! Als een verpleeghuis vijf managers in vier jaar heeft versleten, als het ziekteverzuim en het verloop onder het personeel opvallend hoog is, als er relatief weiniczorgverleners van niveau 3 en 4 in huis zijn, als er veel afroep- en uitzendkrachten worden ingezet, als bewoners en hun naasten opvallend ontevreden zijn, als zij geen vast aanspreekpunt hebben, als klachten doorgaans niet naar behoren worden afgehandeld, als er financieel verlies wordt gedraaid: dan heb je het profiel van een risicohuis. De Inspectie voor de Gezondheid (IGZ) kan over vrijwel al deze gegevens beschikken. Maar deze inspectie komt als regel pas in actie als er bij herhaling ernstige incidenten via de media naar buiten zijn gekomen.

De ouderenzorg heeft een eigen inspectie nodig, een Inspectie voor de Ouderenzorg (IOZ). Die niet alleen kijkt naar gezondheidsrisico's, maar naar alle aspecten die met kwaliteit van leven te maken hebben. Mensen te lang laten wachten als ze naar het toilet moeten, te laat reageren op bellen van bewoners, bejegening die niet door de beugel kan, eten dat niet te pruimen valt, dagen die zinloos worden doorgebracht, eigendommen van bewoners die

om de haverklap zoek raken. Ook daar moet toezicht op gehouden worden. Niet alleen op doorligwonden, valincidenten en medicijnfouten.

De ouderenzorg heeft een inspectie nodig die heel actief slecht presterende verpleeghuizen opspoot. Zodra er ook maar enige twijfel bestaat over de kwaliteit van zorg in een verpleeghuis: er op af! En dan niet alleen de boeken onderzoeken, een half dagje rondlopen en wat gesprekjes voeren met medewerkers die sociaal wenselijke antwoorden geven. Maar gelijktijdig met de inspecteur(s) een participierend inspectieteam het huis in, bestaande uit drie of vier excellente verzorgenden uit verpleeghuizen in de omgeving, die een weeklang meewerken in de zorg. Aan het eind van die week weet je tot achter de komma hoe de vlag er in dat verpleeghuis voor hangt. En tijdens die week kunnen ze daar alvast met eigen ogen zien wat goede zorg is.

Kom op Renske Leijten en Fleur Agema: de ouderenzorg gaat jullie aantoonbaar aan het hart. Zet je schouders er onder en regel dat de Inspectie voor de Ouderenzorg binnen een paar maanden van start kan gaan.

Hans Hoogerheide

Bron: <http://www.medicalfacts.nl/2010/11/24/pleidooi-voor-een-inspectie-voor-de-ouderenzorg/>